

Watou speurt naar herinneringen

| Kunstenfestival combineert intelligent woord en beeld

ACHTERGROND
BERT POPELIER, WATOU

De versmelting van woord en beeld. Dat is het recept van Kunstenfestival Watou. Op tien locaties in het dorp zijn kleine exposities met gedichten en plastische kunst te zien. Het thema dit jaar is herinnering.

De meeste locaties liggen aan de marktplaats of in de onmiddellijke omgeving daarvan. Het gaat vaak om leegstaande panden die door dichters en kunstenaars omgetoverd zijn tot een sacrale plek. Telkens wordt een emotioneel geladen verhaal gevisualiseerd, meestal uit het persoonlijke leven van de kunstenaar, maar soms ook uit de directe omgeving of de recente geschiedenis.

Zo heeft Nastasja Lefevre in een kamer van een klooster tientallen kinderlaarsjes neergezet. De laarsjes staan mooi in rijen geordend, als ging het om een gedisciplineerde klas. Op zich is zulks niet veel zwaars, tot men kijkt door het venster van de kamer. Dat venster ziet uit op de tegenoverliggende begraafplaats die paalt aan de kerk. De rivier uit de Griekse mythologie, die elke mens moest oversteken bij zijn overlijden.

In de kerk toont de Vlaamse kunstenaar Renato Nicolodi betonnen maquettes van denkbeeldige mausolea. De zwarte objecten zien er monumentaal en grimmig uit, als zijn ze door de nazi-architect Speer ontworpen. Maar Nicolodi vertelt naar eigen zeggen iets over zijn eigen afkomst. Zijn

Philippe Parreno en zijn Speech Bubbles.

grootvader was ooit een fervente aanhanger van de Italiaanse fascistische politicus Mussolini. De eigenlijke vraag die de kunstenaar stelt, is of men de herinnering onder beton kan begraven. Of wordt door dergelijk triomfalistisch vormgegeven beton de herinnering juist levendig gehouden?

KRASSEN

Illustrerend voor de sfeer van veel kunstwerken in Watou zijn de twee versregels van wijlen Hugo Claus, die gedrukt staan op de affiche van het kunstenfestival. Ze luiden: 'De schors bewaart het teken dat ik ooit in de stam heb gekerfd. De kerf blijft, al heb ik nog zo tam mijn leven vol fabels geverfd.' In Watou blijkt de herinnering overall krassen te hebben nagelaten. De getoonde kunst

brengt de kwetsbaarheid van de mens in herinnering. Dat gebeurt soms op de grens tussen emotie en sentimentaliteit. In een huisje naast de parochiezaal heeft Sara Bomans een bed met witte lakens neergezet. Het bovenlaken is gedeeltelijk opengeslagen. Op het onderlaken heeft de kunstenaar een pijnlijke zin geschreven, gebruikmakend van echt mensenhaar, wat een dunne en fragiele materie is. Er staat te lezen: 'Je hebt het met haar gedaan om mij te kwetsen.'

In Watou zijn ook stoerdere werken te zien. De curator van het kunstenfestival, Jan Moeyaert, heeft samengewerkt met het Franse Frac Nord-Pas de Calais. Watou is echt een grensdorp. Het Frac, dat in alle regio's van Frankrijk een

Berlinde Debruyckere en de gesluierde vrouw.

Nastasja Lefevre en de kinderlaarsjes. Met uitzicht op het kerkhof.

Maria Roosen en haar bloedverwanten.

afdeling heeft, is een fonds dat hedendaagse kunst verzamelt en exposeert. Het Frac Nord-Pas de Calais toont nu in een leegstaand rusthuis in Watou enkele kunst-

vrouw, is van hoofd tot knieën bedekt met zware dekens. Alleen twee spichtige benen met zwarte kousen steken onderaan uit. Het kunstwerk suggereert diverse betekenissen. Een mens kan het koud hebben, wil zich verbergen, is angstig, heeft bescherming nodig. Of is de vrouw krankzinnig? Is zij misschien ieder moment van helder bewustzijn onderweg verloren?

Een gelijkaardige sfeer komt uit het werk 'Mist over Landscape' van David Claerbout, uit 2002, ook uit de collectie van het Frac. Deze videokunstenaar staat erom bekend de tijd artificieel te doen bevriezen. Het getoonde werk is een transparant scherm waarop heel vaak een landschap staat afgedrukt. Door een theaterspot achter het scherm te plaatsen, wordt de impressie opgeroepen dat de zon door de nevel komt schijnen, dat er beweging komt in de stilstand. De herinnering heeft inderdaad iets wazigs.

POËZIE

Deze enkele voorbeelden van beeldende kunst gaan voorbij aan het feit dat het evenement in Watou ooit begonnen is als een festival van en door dichters. Ook nu is in het landelijke dorp poëzie overal aanwezig, geschilderd of gedrukt in stevige letters op de muren en billboards buiten. Het doet wat onwettelijk aan, zoveel emotionele en intellectuele intimiteit op straat bloot te zien. Maar ook in de binnenlocaties schreeuwen tientallen dichters hun hoop en wanhoop uit. De deelnemende dichters zijn gekozen door Willy Tibergien, de directeur van het Poëziecentrum in Gent. In de zogenoemde Douviehoeve staan gedichten van diverse auteurs op heuse spiegels gedrukt. Geslaagd is dat niet helemaal. Aangrijpend zijn de documentaire video's waarop dichters hun gedichten lezen of een interview weggeven, zoals Wisława Szymborska, de Poolse dichteres die in 1996 de Nobelprijs voor de Literatuur won.

■ www.watou2011.be

KIJKTIP
CANVAS, 0.05 UUR

Knee deep

Michael Chandler maakte in 2007 de ondertussen veelvuldige bekroonde documentaire 'Knee deep', over een Amerikaanse boerenzoon die zijn moeder wou vermoorden. Josh Osborne groeit samen met zijn twee zussen op in het melkveebedrijf van zijn ouders in het landelijke Maine. Het is hard werk en het zijn lange dagen, maar Josh troost zich met het vooruitzicht dat het hele bedrijf ooit van hem zal zijn. Tot zijn moeder andere plannen blijkt te hebben, waarna de zoon zijn geweer bovenhaalt. De documentaire vertelt minutieus aan de hand van interviews en homevideo's wat er precies gebeurd is op de boerderij. Het verhaal is tegelijk tragisch en komisch.

Japan bekroont vijf internationale topartiesten

In Japan zijn gisteren de Praemium Imperiale Awards toegekend. Die grootste culturele onderscheidingen van het land worden toegekend in vijf domeinen: beeldhouwkunst, schilderkunst, film of theater, muziek en architectuur. De laureaten krijgen de onderscheiding op basis van hun verdienste voor de internationale uitstraling van hun kunst. De vijf winnaars zijn de Britse beeldhouwer Anish Kapoor, de Amerikaanse schilder Bill Viola, de Britse actrice Judi Dench, de Japanse dirigent Seiji Ozawa en de Mexicaanse architect Ricardo Legorreta. Op 19 oktober ontvangen ze uit de handen van prins Hitachi, de broer van keizer Akihito, hun onderscheiding en een cheque ter waarde van omgerekend ongeveer 130.000 euro.

GEQUOTEERD

MILW ZANGER, IN DE STANDAARD

Mijn hart bloedt als ik zie hoe jonge muzikanten zich meteen aansluiten bij een gesubsidieerde manager. Doe het gewoon zelf.

'Glastonbury heeft beste tijd gehad'

| Organisator popfestival somber over toekomst

Het is best mogelijk dat Glastonbury op zijn laatste benen loopt. Dat liet organisator Michael Eavis optekenen in de Britse krant The Times. De uitspraak is opmerkelijk, want Glastonbury is het grootste muziekfestival ter wereld. De voorbije editie, die liep van 24 tot en met 26 juni, trok 150.000 toeschouwers en had met U2, Coldplay en Beyoncé absolute topnamen als headliners. Het festival was maanden geleden in een paar uur uitverkocht.

Maar toch ziet Eavis, 75 ondertussen, geen toekomst meer voor het festival. 'It is on the way out', zei hij. 'Ik denk dat het festival nog zo'n drie of vier jaar meegaat, daarna is het afgelopen.' Volgend jaar is er sowieso geen editie omwille van de Olympische Spelen in Londen. Eavis ziet twee grote redenen waarom het festival ten dode is opgeschreven: apathie van het publiek en de economische situatie. 'Ik krijg steeds meer het gevoel

dat het publiek alles al heeft gezien. Er zijn gewoon te veel festivals waar te vaak dezelfde groepen optreden. Bovendien zijn de prijzen in het zuiden en in het voormalige Oostblok een stuk lager.'

TOPGAGES

Glastonbury probeert het verschil te maken met het programmeren van de grootste rocksterren, maar dat is financieel niet langer haalbaar. 'De gages die de artiesten vragen, zijn economisch niet langer meer verantwoord.' Eavis haalde het voorbeeld aan van 2008 toen het festival kreunde onder een verlies van 22 miljoen pond (25 miljoen euro). 'We waren toen bijna failliet', zegt Eavis.

Hij vreest dat Glastonbury niet het enige festival is dat in de problemen geraakt de komende jaren. 'De moeilijkheden zijn in de VS begonnen en nu overgewaaid naar Groot-Brittannië. Het Europese vasteland zal volgen.'

Huwelijk Albert en Charlene nu al museumstuk

De inkt van het huwelijkscontract is nog niet opgedroogd, maar in het Musée Océanographique de Monaco loopt nu al een tentoonstelling over het huwelijk van Albert II en Charlene. De bruidsjurk, de Lexus waarin het paar werd rondgereden en alle andere snuisterijen zijn er te zien. Een paar straten verder in het Grimaldi Forum is een andere koninklijke expo te bezoeken: 'Fastes & Grandeur, des cours en Europe'. Die toont de geschiedenis van 500 jaar Europese vorstenhuizen aan de hand van schilderijen, beelden, juwelen, kostuums en andere koninklijke objecten.

Uitgever in beroep tegen verbod Reve-biografie

De Biograaf Nop Maas en uitgever Van Oorschot gaan in beroep tegen de uitspraak van de rechtbank in Amsterdam die hen gedeeltelijk verbodt het derde deel van de biografie van Gerard Reve uit te geven. Dat maakte de uitgeverij gisteren bekend. Joop Schafthuisen, de levenspartner van de in 2006 overleden Reve, had vorige maand een kort geding aangespannen tegen de auteur en de uitgever. Hij eiste dat in de biografie geen onuitgegeven werk van Reve zou worden opgenomen. De rechtbank gaf hem gelijk. Maas en Van Oorschot leggen zich bij die uitspraak niet neer. Ze houden vol dat Schafthuisen hen inzage heeft gegeven in het privé-archief van Reve. Schafthuisen is echter niet tevreden over hoe er met dat privé-archief is omgegaan.